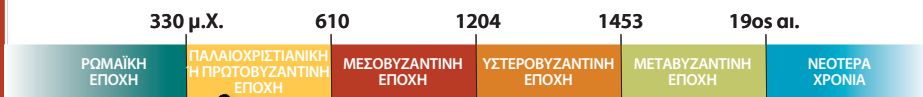

ΑΙΘΟΥΣΑ 1 - Παλαιοχριστιανικός Ναός

Άμβωνας

Πληροφορίες

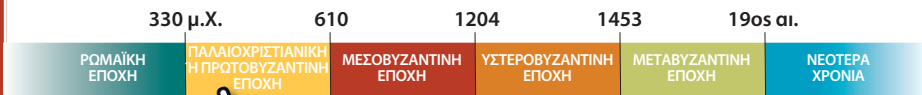
Βρέθηκε σε πολλά κομμάτια κατά τη διάρκεια ανασκαφής βασιλικής στους Φιλίππους Καβάλας. Συντηρήθηκε, ενώθηκαν τα κομμάτια του και έγιναν συμπληρώσεις όπου χρειαζόταν. Βασιλική ονομάζεται ο ναός που έχει μακρόστενο σχήμα, χωρίζεται σε κλίτη και έχει κόγχη στα ανατολικά. Ο άμβωνας είναι ένας υπερυψωμένος εξώστης στο κεντρικό κλίτος του ναού. Επάνω ανεβαίνει ο ιερέας για την ανάγνωση του Ευαγγελίου και για το κήρυγμα.

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε τον άμβωνα και φωτογραφίστε τον.
- ▶ Από τι υλικό είναι;
- ▶ Παρατηρήστε τον προσεκτικά και προσπαθήστε να διακρίνετε το αρχαίο υλικό από το σύγχρονο, με το οποίο έγιναν οι συμπληρώσεις.
- ▶ Φωτογραφίστε μια λεπτομέρεια και με τα δύο υλικά.
- ▶ Βρείτε και φωτογραφίστε τον μικρότερο άμβωνα στην ίδια αίθουσα.
- ▶ Δείτε τη μεγάλη φωτογραφία από την Αχειροποίητο και αναζητήστε εκεί τον άμβωνα.
- ▶ Θυμηθείτε την επόμενη φορά που θα επισκεφτείτε μια εκκλησία να αναζητήσετε μέσα σε αυτήν τον άμβωνα.
- ▶ Παρουσιάστε σύντομα στους συμμαθητές σας τις πληροφορίες που συλλέξατε.

Αίθουσα 2 - Παλαιοχριστιανική πόλη και κατοικία

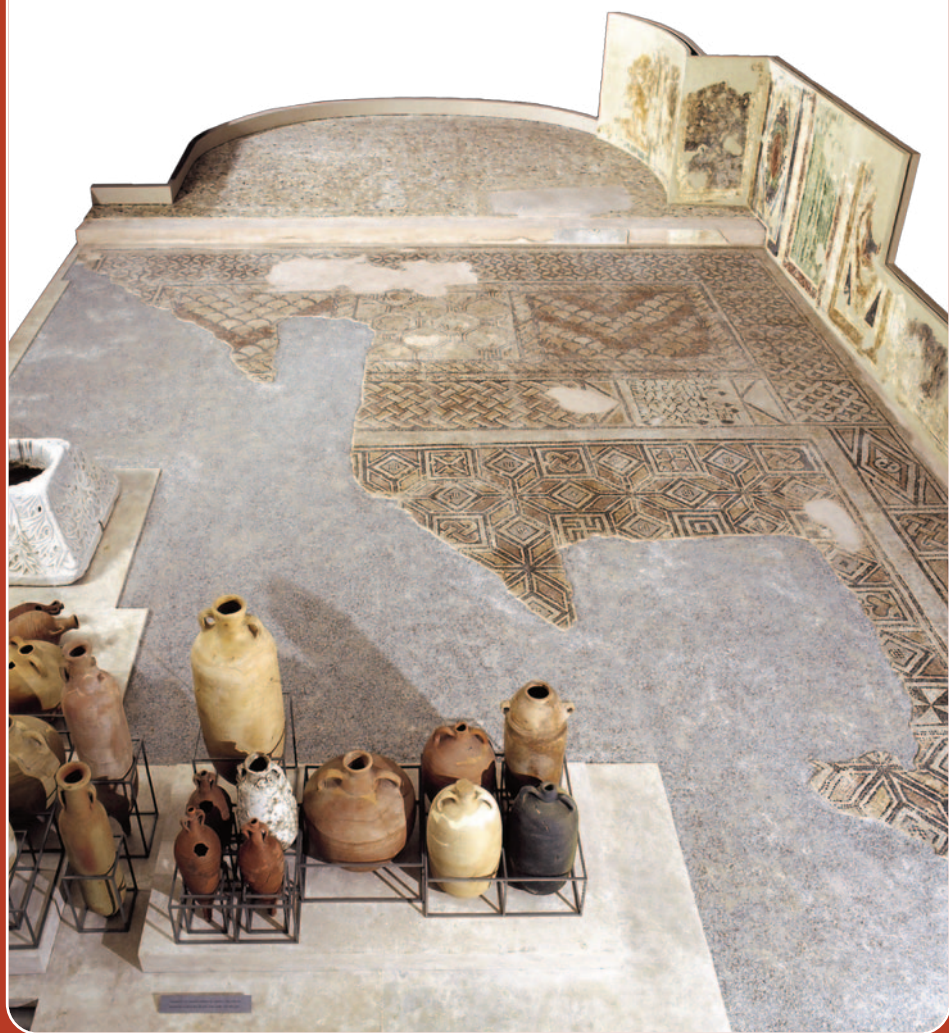
Τρικλίνιο

Πληροφορίες

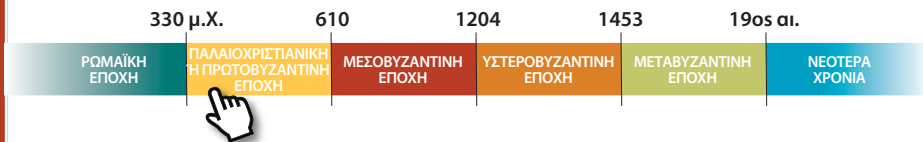
Το τρικλίνιο είναι ο επίσημος χώρος των πλούσιων σπιτιών ήδη από τα ρωμαϊκά χρόνια. Εκεί γίνονταν τα συμπόσια. Το επάνω μέρος του χώρου είναι λίγο πιο ψηλό. Εκεί υπήρχαν τρεις κλίνες (κρεβάτια) για τους οικοδεσπότες. Γι' αυτό ονομάζεται τρικλίνιο. Στον υπόλοιπο χώρο υπήρχαν και άλλες κλίνες. Την εποχή αυτή στα συμπόσια οι άνθρωποι έτρωγαν ξαπλωμένοι στις κλίνες.

Οδηγίες

- ▶ Εντοπίστε το τρικλίνιο και φωτογραφίστε το.
- ▶ Στο επάνω και πίσω τμήμα της αίθουσας του μουσείου βρείτε αντικείμενα που χρησιμοποιούσαν στα συμπόσια: πινάκια (πιάτα), οινοχόες (κανάτες), κύπελλα.
- ▶ Φωτογραφίστε τα.
- ▶ Από τι υλικό είναι;
- ▶ Σκεφτείτε ποια ήταν η χρήση του κάθε αγγείου.
- ▶ Βρείτε και φωτογραφίστε αγγεία από άλλο υλικό.

Αίθουσα 3 - Από τα Ηλύσια Πεδία στον Χριστιανικό παράδεισο

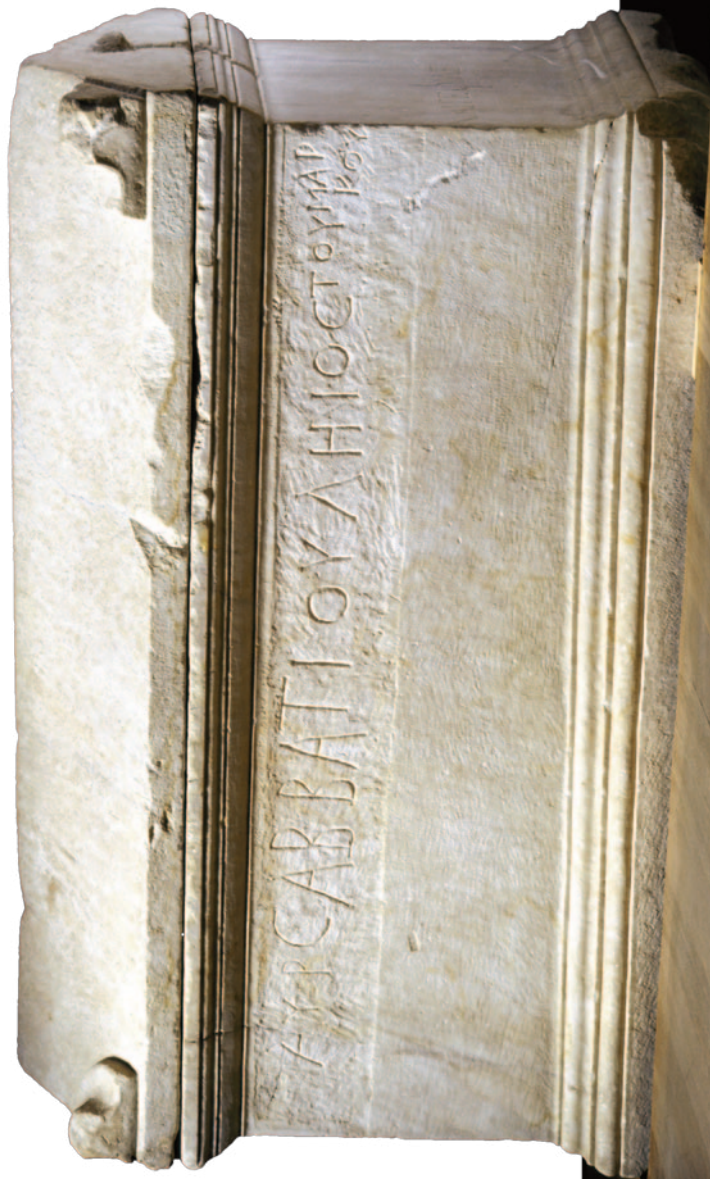
Σαρκοφάγος

Πληροφορίες

Η σαρκοφάγος είναι είδος τάφου για πλούσιους. Η ονομασία της οφείλεται στο μάρμαρο από το οποίο κατασκευαζόταν, που είχε την ιδιότητα να φθείρει τα σώματα των νεκρών. Η σαρκοφάγος αυτή χρησιμοποιήθηκε δύο φορές, όπως φαίνεται από το τμήμα της επιγραφής που σβήστηκε για να γραφτεί η νεότερη.

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε τη σαρκοφάγο και φωτογραφίστε την.
- ▶ Βρείτε τα συνθετικά της λέξης σαρκοφάγος.
- ▶ Προσπαθήστε να διαβάσετε την επιγραφή: «*Αυρ(ηλίου) Σαββατίου ληνός του Μάρκου*», που σημαίνει: η σαρκοφάγος ανήκει στον Αυρήλιο Σαββάτιο, γιο του Μάρκου. Φωτογραφίστε την.
- ▶ Ψάξτε στο πλάι να βρείτε και την επιγραφή «*Χαίρε φίλε*». Φωτογραφίστε την.
- ▶ Βρείτε αγγεία που πιθανόν να έβαζαν μέσα στον τάφο.
- ▶ Φωτογραφίστε τα.
- ▶ Συγκρίνετε τα αγγεία αυτά με τα αγγεία που χρησιμοποιούσαν στα συμπόσια στην προηγούμενη αίθουσα.

FABRICABAT

Αίθουσα 4 - Από την εικονομαχία στη λάμψη των Μακεδόνων και των Κομνηνών

Εφυαλωμένα πινάκια

Πληροφορίες

Την εποχή αυτή τα αγγεία κατασκευάζονται με την τεχνική της *εφυάλωσης*. Το αγγείο καλύπτεται με ένα λεπτό στρώμα γυαλιού (επί+υάλωση=εφυάλωση). Με τον τρόπο αυτό γινόταν αδιάβροχο, αλλά και πιο όμορφο. Συχνά είχε διακόσμηση. Η εφυαλωμένη κεραμική είναι χαρακτηριστική της Βυζαντινής περιόδου.

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε τα αγγεία και φωτογραφίστε τα.
- ▶ Παρατηρήστε την εικονογράφησή τους. Τι σχέδια έχουν;
- ▶ Διαλέξτε ένα αγγείο και φωτογραφίστε μια λεπτομέρεια από το σχέδιό του.
- ▶ Τι είδους φαγητά πιστεύετε ότι έβάζαν στα αγγεία αυτά;
- ▶ Θυμηθείτε τα αγγεία (πινάκια) στις δύο προηγούμενες αίθουσες.
- ▶ Συγκρίνετέ τα με αυτά. Τι διαφορές βλέπετε;

Αίθουσα 6 - Το Βυζαντινό Κάστρο

Χάλκινα δαχτυλίδια και σκουλαρίκια

Πληροφορίες

Εξαιτίας των εχθρικών επιδρομών από τον 8ο αιώνα και μετά οι άνθρωποι αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τις πόλεις τους και να χτίσουν νέες μικρότερες οχυρωμένες πόλεις-κάστρα. Τις πόλεις αυτές τις χτίζουν σε σημαντικές θέσεις, συνήθως σε λόφους, για να ελέγχουν τους γύρω δρόμους για την καλύτερη προστασία των κατοίκων τους. Οι οικονομικές συνθήκες είναι ιδιαίτερα δύσκολες την εποχή αυτή.

Τα αντικείμενα εδώ μας δίνουν πληροφορίες για τα επαγγέλματα και τις δραστηριότητες σε μια πόλη-κάστρο.

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε και φωτογραφίστε τα κοσμήματα.
- ▶ Γιατί πιστεύετε είναι από χαλκό και όχι από χρυσό;
- ▶ Βρείτε και άλλα αντικείμενα από το ίδιο υλικό.
- ▶ Ποιοι τα χρησιμοποιούσαν (γυναίκες - άνδρες, πλούσιοι - φτωχοί);

Αίθουσα 7 - Το λυκόφως του Βυζαντίου

Πήλινες κούπες

Πληροφορίες

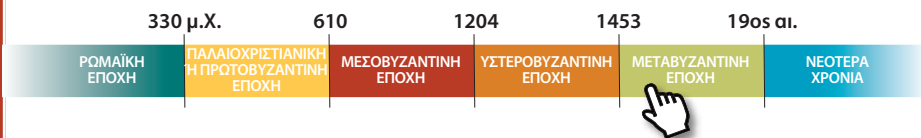
Την εποχή αυτή συνεχίζεται η παραγωγή εφυσωμένων αγγείων. Επειδή οι ανάγκες μεγαλώνουν, η παραγωγή γίνεται μαζική και αλλάζει ο τρόπος που ψήνονται τα αγγεία: τοποθετούνται στο φούρνο (κεραμικό κλίβανο) σε στήλες, το ένα πάνω στο άλλο. Ανάμεσά τους βάζουν τριποδίσκους, μικρά αστερόμορφα πήλινα αντικείμενα, για να μην κολλάνε μεταξύ τους. Η Θεσσαλονίκη έχει δικά της εργαστήρια παραγωγής εφυσωμένων αγγείων.

Οδηγίες

- ▶ Ανεβείτε στο πατάρι. Παρατηρήστε αριστερά τη διαδικασία παραγωγής και ψυσίματος κεραμικών.
- ▶ Φωτογραφίστε ό,τι σας κάνει εντύπωση.
- ▶ Βρείτε τις εφυσωμένες κούπες και φωτογραφίστε αυτήν που σας αρέσει περισσότερο.
- ▶ Βρείτε τους τριποδίσκους και φωτογραφίστε τους.
- ▶ Βρείτε την αναπαράσταση που δείχνει πώς έβάζαν τα αγγεία το ένα πάνω στο άλλο. Φωτογραφίστε τα.
- ▶ Παρουσιάστε στους συμμαθητές σας τις πληροφορίες που συλλέξατε.

Αίθουσα 10 -Το Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο

Εικόνα με τη φιλοξενία του Αβραάμ

Πληροφορίες

Πρόκειται για σκηνή από την Παλαιά Διαθήκη, τη φιλοξενία του Αβραάμ. Εικονίζονται τρεις άγγελοι που συμβολίζουν την Αγία Τριάδα, μπροστά σε ένα τραπέζι. Πίσω διακρίνονται ο Αβραάμ και η γυναίκα του Σάρα οι οποίοι τους φιλοξενούν. Στο πίσω μέρος της εικόνας διακρίνονται κτίρια. Κάτω από τα πόδια των αγγέλων υπάρχει επιγραφή με τα ονόματα των αφιερωτών και του ζωγράφου της εικόνας: *«Δέσις των δούλων του Θεού Δημητράκη και Γεωργάκη και Δούκα. Χειρ Θεοδώρου».*

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε την εικόνα και φωτογραφίστε την.
- ▶ Βρείτε την επιγραφή στο κάτω μέρος της εικόνας και φωτογραφίστε την. Προσπαθήστε να την διαβάσετε.
- ▶ Ποιος είναι ο ζωγράφος και ποιοι οι δωρητές της εικόνας;
- ▶ Παρατηρήστε το τραπέζι. Δείτε τα πινάκια. Τι φαγητά διακρίνετε;
- ▶ Φωτογραφίστε λεπτομέρειες του τραπεζιού που σας κάνουν εντύπωση.
- ▶ Τι υπάρχει κάτω από το τραπέζι; φωτογραφίστε τη σκηνή.
- ▶ Φωτογραφίστε λεπτομέρειες από τα κτίρια στο πίσω μέρος της εικόνας.
- ▶ Ψάξτε και διαβάστε την ιστορία της φιλοξενίας του Αβραάμ.

Θυμάστε;

- ▶ Πώς λέγεται η κεραμική με τη γυαλιστερή επιφάνεια;

Στο σχολείο:

- ▶ Σκεφθείτε (και γράψτε) μια ιστορία με όλα τα αντικείμενα που παρατηρήσατε.

Η ΕΝ ΤΕΚΝΙΣ ΕΒΡΑΙΩΝ ΗΣ ΖΩΗ ΧΙΚΗΣ ΓΙΔΑΟΥ ΦΛΕΡΟΣΙΣ

